

Vun frieher un heit for Bensmer Leit
Bergsträßer Anzeigebblatt 10.12.1949

„Es Jaggebb!“

Es is joo woahr! Es letschdemool häwwich Eich joo veschbroche, e Poar vun dene Lurnbeschdraasch ze vezähle, die wuus Jaggebb als Buu vollfiehrt hot. Aaner devuu hett soiner oalde Tant, dem oarme Rosienche beinoh es Lääwe gekoschd. Die Sach woar neemlich folgendermaaße: Aäwe die oald Tant bot bis zu ehre Lääwensenn em Teschdament noach ehre Sitz in dem klaane oalde Haisel gehadde, in dem wuu dem Jaggebb soi Oalde droi gewohnt häwwe. Mit ehre Schweejern, de Modder vum Jaggebb hotse sich net gut veschdanne. Die hotse neemlich schun lang nausbeiße wolle, awwer die "Rosienetant" hot sich mit Hend un Fieß degäje gewähert un ehr Auszugsräächd mit un ohne Advegaad veteidigt un behaupt. Es hot aan Dischbudd noache annern gäwwe unde Vadder vum Jaggebb hot immer ze dibbche gehadde, daß sich die zwaa Weibslait net in de Hoarn kriecht häwwe. „Wammer die oald Schoachdel doo owwe nor schunn ausem Haisel heen!“, hot em Jaggebb soi Modder aa iwwers anner Mool zu ehre Mann gesoat, „die missemer noch Gott waaß wie lang doichfiddern un däs Giwwelkemmerche doo owwe kennt mer jetz aa gut brauche. Wammer nor wißt, wie merse uff e aaschdennig Oart un Weis louskreeschde! Wann ich däs Oos sah, schdeit mer die Gall!“ — Es Jaggebb hot oft debei geschdanne un alles mit zuugehäijert, woas iwwer die Rosienetant gebabbelt is worrn. Im stille horrer driwwer nohgedenkt, wie er die oald Tant mool richdig ausem Haisel bringe kennt, un däs net nor bildlich genumme, sonnern wortwärtlich, veschdanne.

Es Rosienche hot noch an Schbuck un an Geischder geglaabt. Mit Vorlieb hotse Geschbenschedergeschichdelchin geläase. Die häwwerer net gruuselig genunk soi kenne. — Aneme schäine Oowend hotse aa wirrer mool an ehre runde Disch beieme Guulicht gehockt un in soueme oalde Schmeeker geläase, wuu allerhand Geschbenscheder un Geischdergeschichde droi geschdanne häwwe. Doo hotse zuufellig iwwerm Lääse en Blick zum Fenschder ins Dunkle naus geduu. Pletzlich hotse en Läuwekrisch ausgeschdouße, is uffgefoahrn un wollt zor Schduwwedeer nausschdärze. Doodebei isse Guulicht ausange un im Dunkle isse iwwer däs Scheemelche geschdolwert, däs wuu vor ehre oalde waggelige Groußvaddersässel geschdanne hot. Batsch, hotse de lange Wää doogeläje. Se hot sich uffraffe wolle, awwer wie gebannt hotse ins Dunkle nausgeschdiert. Doich däs bloo ougeloffene Fenschder hot neemlich de leibhaftige Deiwel roigeguggd. Er hot sein schdarre Blick net vunerer wäkgewend. Jetz horrer sich hie un härbewegt. Dann isser ball in die Häih gefoahrn un hot zor owwerschd Fensdiderscheib roigebinzelt, ball horrer nor noch ganz veschdouhle iwwer die Fenschderbank rausgelinst. Dann isser zerickgange, wirrer ans Fenschder kumme un endlich inde Noachd verschwunne.

Wie sichs Rosienche wirrer vun ehre ärschde Schreck erholt gehadde hot, hotse, sou laut wiese nor gekennt hot, um Hilf gekresche. Dann isse uffde Borrem zerickgesunke un hot alle vier vun sich geschdreckt. Doo is awweraa schun ehre Bruurer und ehre Schwejerin die Schdää ruffgeschdärzt kumme, häwwe die Schduwwedeer uffgeresse un beim Schoi vunerer Kichelamb die ganz Bescheerung leihe sähe. Die oald Tant hot sich jetz gereegt,

hot de Kobb gehowwe un ganz veschdeert um sich geguggd. Awwer vor laurer Uffreegung hotse kaum mäih „babb“ soae kenne. Se hot an alle Glierrer gezärrert und wiese endlich wirrer ganz bei sich woar, hotse ehr Erläbnis middem Deiwel vezählt. Dann hotse houch un heilig geschwoorn in soueme Haus, wuus schbucke deet, kenntse for alles inde Wält net mäih wohne bleiwe. — Die zwaa Oalde vum Jaggebbl häwwe sich veschdohle gäjeseitig zuugeblinzelt un sinn dann iwwere Weil die Schdää winer nunner gange.

„Ich meeht nor mool wisse“, hot dem Jaggebbl soi Moder gesoat, „wie däs mit dem Deiwel woar. Ei doo kommer joo sälwer es Gruusele an sich kriehe!“ Doo isses Jagebbl beikumme, hot soi Modder am Äärmel gezobbt und hot ganz klaalaut gesoat: „Modder, wann ich kaa Schlee krieh, will ichs Eich veroare.“ Er hots verschbroche krieh. „Wißder“, herrer gesoat, „ich häbb aani vun unsere Meloone ausem Gaade ausgebohrt, häwwe Gesicht noigeschnerre, e Lichdel noigeschdeckt un häwwem driwwe zwaa grouße Gääliewe druffgehockt. Unne drou häwwig e weiße Särwielt gebunne, unde Deiwel woar färdig. Däs Ganze häwwich uffte Bohneschdang geschdeggt und häbb dann moin Deiwel vorde Rosienetant ehre Fenschder rumdanze losse.“ „Du Lausbuu, Du!“, hot de Vater gesoat, „waaschde dann, wie däs hett ausgäih kenne?“ — „Es is iwwerhaupt noch net ausgange!, hots Jaggebbl geschdorrert. „Es Lichdel brennt noch! De Deiwel is am Dachkannel henke blewwe!“ Doo sinn awwer die zwaa Oalde woas gischde, woas hoschde uffde Schbeicher gerennt un häwwe den feiergefährliche Zauwer doich die Ziggel doich mirreme oalde Feierhooke inde Houf geschdumbt. „Eijendlich heeschde doi Schlee vedient“, hot de Vadder zum Jaggebbl gesoat. Wiede däs noch emol duuschd, kriehschdese doppelt. Hoschde mich veschdanne?“ — Es is awwer goar net mäih sou weit kumme. Die Rosienetant hot e Woch druff ehr Dachkemmerche geroimt un is zuuere Froindin gezooge. -

Näawe dem Haisel vum Jaggobb soine Oalde hot e Familie gewohnt, die wuu e Buusche vunnerer Joahres drei gehadde hot. „Wammer nor aa sauen Gaade heen wie Sie“, hot oft die Modder vun dem Klaane zum Jaggebbl soiner Modder gesoat. „For soue Kind dauchd die Zimnerlufd nix. Mai Fritzelche mißt veel mäih in die Sunn!“ Em Jaggebbl soi Modder hat glei gewißt, wuu däs nausziele sollt un hot endlich gesoat: „No ja! Ich häbb nix degäje. Schickese den Klaane noor als riwwer. In unserm Gaade is Platz genunk, da konner im Sand schbee!“ Un es Fritzelche is faschd jeeren Middoa noachem Aesse vunde Monatsfraa inde Gaade vum Jaggebbl soine Oalde riwwergebroacht worrn. Die Monatsfraa hots Jaggebbl inschdruiert, wie der Klaane mol kriesche deet, sollerm es Heeselche hinne uffknebbe un dann, wanner däs Geschäfelche hinner sich hett wirrer schäi zuuknebbe. - E poarmool hots Jaggebbl soin Ufftroa gena genumme. Dann horrer uff däs Kreische vum Fritzelche kaan Baß mäih geschloae, bis dann däs Uuglick geschähe woar. Em Jaggebbl soin Vadder horrem die Levigde geläese und wiewer noch uffmugge wollt, iwwers Knie geleggd un mool dichdig vahaage. Es Jaggebbl hat jitz dem Fritzelche Rache geschwoorn.

Wie däs wirrer mool gekresche hot, horrer alles geduu, woasem uffgetroae woar. Er hot soi Heeselchin uffgeknebbt, und wie alles vebei woar, wirrer ordnungsmeeßig zuugeknebbt. Es Fritzelche hot und hot sich awwer net beruhige kenne und hot als weier gekresche. Doo is die Monatsfraa riwwergeloffe kumme, un wie aa die es Buusche net zor Ruh hat bringe kenne, hotse de Zorn iwwermannt un se hot dem Fritzelche mool dichdig es Bobooche vahaage. Jitz is awwer es Gezeerer ärschd räächd lousgange. Es Fritzelche hot gekresche wie en Buchmadder. Die Monatsfraa hot den Klaane mit sich gezärrt un där hat die ganz Gaß vollgeplärrt, bisse endlich im Hausgang woarn. Weil sich es Fritzelche als noch net beruhige wollt, hotsen endlich hinne uffgeknebbt. Woase vemuud gehadde hat, is jo net zuugetroffe. Wie hotse awwer geguggt, wiese die Ursach vum Fritzelche seiner Kreischerei endeckt hot. -

Däs schläächde Jaggebbl hat dem Klaane soin Hooseborrem mit Brennessele vollgeschdobbt gehadde.

An sällem Doa hat sichs Jaggebbl aa de Hooseborrein hoalte misse, awwer es Fritzelche is net mäih riwwer inde Gaade gefiehrd worrn. —

Dem Jaggebbl hots immer Schbaß gemoacht, wanner die Leit hat uutze un fobbe kenne. Nor zuu oft issem däs geglickt. Manchmool freilich horrer aa es Fäll vehaage kriecht. Däs horren awwer wenig schiniert, dann er woar orik haddschleegig. Er hat nor driwwer noachgedenkt, wie mern es neechschde Mool net vewische kennt un wie er sou um die Schlee drumerum keem.

Sällemool woarn zäie Penning noch e schäi Schdick Gäld. For zäie Penning hot mer dreimool Reitschuul foahrn kenne un hot dann noch aan Penning iwurig gehadde fore Guutzelschedang. For zäie Penning hot mer sich en grouße Luftballoon kaafe kenne, orrer e Bleeselche, orrer e Schritzbix, orrer e groußi Dudd voll Jahannesbrout, orrer en Mordsklumbe däikiische Hoonig. Mit aam Wort, mit zäie Penning hot mer nach woas oufange kenne, veschdanne. Un for Oalde woarn zäie Penning aa de zäinde Daal vunerer Maik. Mer hot jeeren Penning feschedgehoalte un dreimool rumgedreht, bis mern ausgäwwe hat. Kaa Wunner, daß mer sich gäärn gebickt hat, wammer saue Zäiepenningschdick uffde Gaß hot wuu leie sähe. — Das is em Jaggebbl aa mool bassiert. No, die Fraad, die wuuer doo gehadde hot, kennter Eich denke. Am liebschde heerer aan Borzelbaam noachemn annern geschloa, wanner däs gekennt hett. Doodefoor woarer veel zu schdeif un zu faul. Aerschd wollter däs gefunnene Gäld for de neechschde Joahrmaikt uffhäiwe un kaam Deiwel äbbes vun soim Fund verroare. Dann horrer sich for däs Gäld Määrwel orrer e eiserni Kluus kaafe wolle. Uff aamool issem awwer en annern Gedank kumme. „Woart!“, horrer gedenkt, „annern Leit solle aa äbbes devuu hoawwe“, un hot vor sich hiegeschmunzelt. Am neechschde Doa, sou um Uhres finfe rum isse vornehm Daam iwur de Schbidoalplatz gange. Ulf aamool hotse e poar korze Schritt gemoacht un hot mit ehrer Fußschbitz äbbes wäkschdumbe wolle. Wies net gange is, hotse mim Kobb geschniggd un is weirergeschwenzelt. Ball druff isse oaldi Fraa kumme. An desälb Schdell hotse sich verschedouhle umgeguggd, dasses die Leit net sähe sollte un hot sich schnäll gebickt, als wannse äbbes uffhäiwe wollt. Dann isse äijerlich weirergange, hot sich awwer wirrer umgedreht un is reduurkumme. Mit de Kant vun ehre Schuhsouhle hotse zwische de Plaschderschdaa hie un härgemoachd. Dann hotse der Kobb geschillt un is, wie Leit kumme sinn, duggmaisig devuugeschleche. En oalde Mann is jetz härgeschlabbt kumme, un wie där an diesälb Schdell kumme woar, isser pletzlich schdäih blewwe. Er bot sich runnergebeigt un hat noach äbbes gegreffe. Weil däs nix gebadd hot, horrer soin Brill ausem fudderoal rausgenomme un hotse uff die Noas gehockt. Dann horrer sich wirrer gebickt un bot mit de Hend als an äbbes rumgepoudelt. Wie däs awwer aa nix genitzt hot, horrer sich wirrer uffgericht, hot voller Rouches uff äbbes rumgedammert un is, net ohne die Bensmer Oiloadung ze vegässe, weirergeschlabbt. Jetz issen Trubb Kinner kumme. „Ui!“ hot aans devuu gekresche, „ui, doo leit joo e Zäiepenningschdick!“ Im Aageblick häsewese all minnaner drumerum gekniet un aans hot dem annern die Hand wäkgeschdummt. „Däs is moi! — ich häbbs zeärschd gesähe!“ - „Naa, däs is moi! Ich häbbs ehnder leie sähe, wie du. Ich häbbs nor net gesoa!“ - „Wäk doo! Moi isses, wärs ougreift, dem schloa ins Gnick!“ Sau isses riwwer un niwwer gange, bisses endlich e richdigi Prijelei gäwwe hot. Es sinn jetz immer mäi Buuwe beigerennt kumme un es heit net veel gefehlt un se hette mit Laddeschdebbel un Gummischleich gäjeseitig uffenanner gehaage.

Aerschd wies gehaaße hot, de Bolezeidiener Keller keem, häwwe sich die Hauptwäscher in die Nääwegasse in Sicherheit gebroacht. Dann de Keller hot net mit sich schbasse losse, un wann der mool aan im Genick gehadde hot, där hat zawwele kenne wieer gewollt hat, där

hot drou glaawe misse. -- An däs Zäiepenningsschdick hot kaans mäih gedenkt. Es Jaggebbel, dem wuu all däs woas vergange woar, en Mordsschbaß gemoacht hot, is jetz hinnerm Schbidoalbrunne, wuuer sich veschedelt gehadde hot, rauskumme, hot soin Froschgieges genumme un hot doodemit soi Zäiepenningsschdick zwische de Plaschderschdaa rausgehawwe. Er hat sich gäschdern noch vuneme Froind, wuu Schbenglerlehrling woar, en grouße Naggel an däs Gäldschdick drouleere losse und hot den dann mime Hammer zwische die Plasdderschdaa noigebumt. „Sou, jetz häwwichs wirrer!“ hots Jaggebbel schdillvergnügt vor sich hiegesoat, „jetz kann ich mer immer noch woas defoor kaafe.“ Däs sinn nor e Paar vun deene Lumbeschraasch vum Jaggebbel, die wuu mer groad oigefalle sinn. Velleicht verzähl ich Eich schbeerer wirrer mool e Poar annern.